

Naantali- päivä 23.8.2010

Mikko Rönnholm

Tällaisen kunniatehtävän saadessaan mieleen tulee Jukka Kuoppamäki : Mietin hiljaa mielessäin: Mitä siitä kertoisin, kysyjille vastaisin?

Tilastoistako puhuisin, ihmisiä muistaen kunnes en tiennyt vastausta ja päätin puhua omiani.

”Lämmön tunsin kuitenkin lujudessa graniitin.” Se on sopiva kuvaus myös elämäntapanaantalilaisen suhteeseen omaan armonlaaksoon. Rakkauden polku vetää kallioille eikä soutu-uretkä voi tehdä kulkematta Lappalaisten rannan ohi, jossa tänä kesänä erityisesti graniitti oli lämmintä kuin lapsuuden kesinä. Ja niin arvelinkin edetä tarinani kanssa kronologisesti aasin sillalta toiselle hyppien. Pyydänkin, että annatte anteeksi itsekeskeisen näkökulmani ja sen mukanaan tuomat rajoitukset. Jos sattuu käymään niin, että faktat sitä vahvistavat, niin hyvä. Jos taas ei satu olemaan, niin ei sille mitään voi.

Syntymäni oli yhteiskunnallinen tapahtuma

Syntymä on tärkeä tapahtuma kenelle tahansa. Omalta kohdaltani se oli myös yhteiskunnallisesti vaikuttava tapahtuma. Äitini synnytti nimittäin kotona, vaikka jo tuolloin oli yleisintä, kuten vanhemman sisareni Leenan tapauksessa oli ollut, käydä Turussa Läänillä synnyttämässä. Leuhkin tällä palajajalkaisuudellani ja peräkamarissa syntymiselläni ikään kuin siinä olisi jokin oma ansio. Vasta myöhemmin sain kuulla, että kotisyntyminen haluttiin tehdä siksi, että siitä sai paljon pisteitä vertailtaessa eri paikkakuntien kättilön tarvetta. Eli siten voitiin kättilön virka noissa niukkuuden olosuhteissa turvata Naantalissa pysyväksi. Tämä antanee vähän perspektiiviä kehityksen kulusta tässä kaupungissa.

Kansakoulun vuoroluku

Toinen tuokiokuva on kansakoulun ensimmäiseltä luokalta. Tilan puutteen vuoksi, jouduimme vuorolukuun. Meidän koulupäivämme alkoi puolilta päiviltä, kun rinnakkaisluokka oli aamutuurissa, leivät ja maito piti olla mukana lämmin keitto, puuro tulivat **Leivon Selman** keittiöstä. Pahin takaisku kohdallani sattui, kun ja hän oli vielä tyttö, joka heitti reppuni pihalle sinne Kuparimäen suuntaan kiveen ja pieni kahden desin patenttikorkkinen pullo hajosi ja maito tärveli sisällön ja repun. No murheet eivät siis olleet vakavia, vaikka suuria.

Kuparivuoren koulu puretaan

Kuparivuoren koulu oli se puurakennus, joka vieläkin komeilee monissa kuvissa, mutta joka purettiin uuden koulurakennuksen tieltä. Anteeksiantamattomalta tuntuvan teon takana olivat kahta valtuutettua nimittäin **Lauri Kaislaa** ja **Reino Penttistä** lukuun ottamatta kaikki. Vastakkain oli saadaanko välttämätön uusi koulu ja koska. Eli tämä on hyvä esimerkki kunnallisen päätöksenteon asetelmasta. Yksi hyvä vastaan toista pahaa. Imelän jälkiviisauden varmana käsityksenä voisi sanoa, että joustava luovuus olisi voinut johtaa toisenlaiseenkin toteutukseen ja pitkäaikaisen valtuuston puheenjohtajan **Hugo Enqvistin** arkkitehtipoika **Aarne Ehojoelta** olisi sellaista voinut odottaa. Mutta muistetaan, että päätökset ovat ajan tuotteita.

Vesijohto vasta 1960-luvulla

1963 tuli vesijohto ja viemäri Torikatu 3 kohdalle. **Jaska Vääänen** sen asensi ja me avustimme **Vänttisen Rauskin** kanssa. Sitä ennen oli vesi haettu Toripuiston nykyisin Itsenäisyydenpuiston kaivosta. Tarpeilla oli käyty pihanperällä ja makki tyhjennetty omenapuiden juureen. Komposti oli avonainen kasa, jonne laskiämpärit kaadettiin.

Vesijohto oli Naantalille ikuisuusprojekti. Sen saaminen oli **Mission Impossible**: Köyhä kaupunki ilman

makean veden lähteitä: Ei pohjavettä, ei pintavesiä, Luolanjärvenkin vesi oli annettu Juurikassokerille.

Nesteen ihme toi vettä ja rahaa

Mutta ihme tapahtui: Sen ihmeen nimi oli Neste ja Nesteen vaatima vesi. Turku kieltäytyi kunniaista, mutta Raisio, Naantalın maalaiskunta ja Naantali perustivat vesilaitoskuntaliiton, jolla Nesteen ja Raision tehtaiden tarpeet tyydytettiin ja niinpä Raisio ja Naantalit saivat vesijohdon. Päätös oli kova ja vaikea, mutta kannattava. Niille päättäjille nostamme hattua kiitollisina. Kun vanhat naantalilaiset ovat joskus vaikertaneet, että miksi rikas kaupunki, jolle satoi vero- ja satamatuloja hyväksyi kuntaliitoksen vuonna 1963 maaleiskunnan kanssa, niin silloin onohdetaan, että ilman maalaiskunnan ratkaisevaa roolia vesikysymyksessä, emme olisi olleet rikas satamakaupunki öljynjalostamoineen ja voimalaitoksineen.

Tämän kertomuksen osan tarkoituksena on muistuttaa, että ilman rohkeutta ja rajat rikkovaa yhteistyötä ei menestystä saada. Tietenkin on niin, että primäärinen tekijä tässä pelissä oli valtion päätös vuodelta 1954 lähteä öljynjalostukseen. Juuri tästä syystä silloin kun rintamme on oikein rottingilla, yritän itselleni ja muille muistuttaa, että luonnonolosuhteet ovat meille suosiolliset ja valtion on tehnyt meidän kannalta hienoja päätöksiä. Sanonkin, että Naantalın menestyksen taustalla on ***Luojan luomaa ja valtion suomaa***.

1950-luvun asetelmissa kuntarajat eivät olleet pyhiä ja ne olisivat siirtyneet ja Naantali tai vähintään satama-alueet olisivat liitetty Turkuun, jos Turku olisi Nesteen kanssa päässyt sopimukseen. Joustavuus, taitavuus ja pieni nöyryyskin tuottivat Naantalille tukevan pohjan ryhtyä kehittämään takapajulasta nykyaikaista hyvinvointiyhteiskuntaa.

Riidat ja kehitys

Sinänsä mielenkiintoista, että nykyhistoriamme suuret kehitysloikat otettiin silloin, kun Naantalissa riehui hallintokriisi, joka kulminoitui kaupunginjohtaja **Lasse Kankaan** personaan. Mukana eläneille aika oli raskasta ja sen opetuksena olen yrittänyt muistaa, että poliisi ja oikeuslaitos ovat huonoja politiikan jatkeita. Myöskään henkilökohtaiset asiat eivät saa näytellä liian painava roolia. Jo 1920-luvulla Sdp:n puoluesihteeri **Taavi Tainio** lausui viisaasti; Puolue välttöy linjaristiriidoilta, kun toverit pysyvät erossa toistensa vaimoista. Laajennettuna tämä tarkoittaa, että kauna ja kateus eivät saisi kuulua kansaa edustavien kalupakkiin.

Karvetin kauppa

Mutta helppoa ei ole asioiden ja ihmisten erillään pitäminen. Yhtenä esimerkkinä tästä oli Karvetin kauppa, joka oli ensimmäinen suuri asia vuoden 1968 kunnallisvaaleista alkaneella valtuutetun urallani. Se oli suuri periaatteellinen kysymys eikä kyseessä ollut pienet rahatkaan: kolme miljoonan markka nykyrahassa 4.5 miljoona euroa. En käy kysymyksen sinänsä varsin mielenkiintoisia yksityiskohtia selvittämään, sen sijaan nostan periaatteellisia kysymyksiä esiin: Raakamaantarve on ollut kasvavien yhdyskuntien suuri pulmakysymys. Asuntoja tarvittiin; Uusia ja asianmukaisia paikkakuntalaisille ja tietenkin myös kaupunkiin muuttaville. Karvetin tila oli keskeisimmällä paikalla, kuten hyvin tiedämme. Ja tämän tietenkin tiesi tilan omistajakin. Tilan omistajan hintanäkemys ylitti tilan maatalousmaan hinnan ja näin ollen esiin nousi ansiottoman arvonnousun ongelma. Eli maan arvo nousi yhteiskunnan toimenpiteiden ansioista. Tästä näkökulmasta ei ole ihme, että sosialidemokraatit pitivät alempaa hintaa oikeudenmukaisempana, kun taas porvarillisella puolella hyväksyttiin yksityiselle kuuluvan korkeampi hinta. Tämän periaatekysymykseen sotkeutui myös henkilökysymys. Vanhaisäntä Einari **Karvetti** tunnettiin eikä hänellä pelkästään ollut ystäviä ja sitten tietenkin tuo kateuskin vielä. Juttu ajautui periaateruutuun. Vasemmalla sanottiin, että maksetaan

liikaa kun taas oikealla sanottiin, että te jarrutate kehitystä ja asuntorakentamista ei voida toteuttaa. Tämä päätösprosessi tuo esille politiikan yhden pulmallisen asetelman: Oikeudenmukaisuus vastaan tarkoituksenmukaisuus; Yksityinen oikeus vastaan yleinen tarve.

Ristiriitaa ei voi poistaa ja siksi se ratkaistava poliittisesti. Ja ratkaisu on yleensä se, että viisaampi antaa periksi, vaikka oikeampaa olisi, että molemmat joustaisivat, kuten muuten sitten Karvetin tapauksessa lopulta kävi.

Vääryys saa palkkansa Suovuoressa

Einari Karvetti otti yhteyttä aina silloin tällöin vielä sen jälkeenkin, kun hän oli jättänyt valtuuston. Kerran hän kutsui Ruonan kallioille ja kahvin juonin aikana hän jo ilmi toi huolensa ja närkästyksensäkin siitä, että olimme hankkimassa Suovuoren tilaa kaupungille. Se oli hänestä eettisesti arveluttavaa, sillä ” tiedät kaikei, etteivät omistajat ole mitään maanviljelijöitä vaan he ovat omaisuuden hankkineet arveluttavin keinoin, Suorasanaisesti lausuttuna taustalla oli salakaupalla rikastuneet”. Taas olimme pulmatilanteessa moraalinen asenne vastaan yleinen tarve. Pulmusia myyjät eivät olleet ja se myös selvisi prosessin aikana. Teimme sitten sellaisen pieni koiruuden viivyttämällä asian valtuustoon vientiä ja saimme siten pientä korkohyötyä, vaikka tempu ei reilu olutkaan, tuntui se kohtuulliselta tässä yhteydessä.

Maanhankinnasta on Naantali hyötynyt

Kokonaisuudessa Naantalın kaupungin uskonpuhdistuksesta lähtenyt ja, Kaivola, Taimo, Karvetti, Suovuori, Soininen, Luolala, Myllykone ym. onnistuneet maapolitiikan liikkeet 19870-1980 luvuilla ovat tuoneet (alan virkamiehen mutu- arvion) mukaan kaupungille ainakin 15 miljoonan euron voiton ja pääasiana elinkeino- ja asuntopolitiittista hyötyä naantalilaisille. Rohkeutta ja oikeaan osunutta tulevaisuuden ennustusta tai tuuria mutta ennen muuta päätöksentekijöiden hyvää yhteistyökykyä voidaan pitää onnistumisen salaisuutena.

Kaupunginjohtaja Jaakko Kalkas

Mitä yhteistä on varatuomarin arvon lisäksi Kankaalla, Kalkkaalla, Kalliolla ja Kvistillä? Kysy tällä paikalla syntynyt Naantalın suuri poika **Keijo Virtanen** ja vastaa: Kaikkien nimi alkaa K-kirjaimella ja kaikkien nimessä on kuusi kirjainta Kvisti mukaan lukien

Kaupunkimme erikoisuuksiin on kuulunut kaupunginjohtajien pelipaikalta poistuminen: Kangas pantiin viralta Korkeimman oikeuden päätöksellä ja hänen seuraajansa erotettiin valtuuston yksimielisellä päätöksellä. Jaakko Kalkas menetti luottamuksensa. Hän salasi tekemänsä kaupunkia sitovan sopimuksen eikä edes erityisesti siitä kysyttäessä antanut rehellistä vastausta hän poliittisesti lähellä oleville kokoomusjohtajille. Matkustajaterminaaliin liittyvä vuokrasopimus oli tullut kirjoitettua salamavalojen loisteessa ja vauhdin hurmassa. Sen seurauksena lähdettiin rakentamaan terminaalia 50 / 50 periaatteella naantalilaisten päättäjien luullessa vastuidenkin menevän samassa suhteessa ja Vikingin puolella arveltiin vuokrasopimuksen siirtävän rahoitusvastuun kokonaan kaupungille. Mitään omanvoiton pyyntiä hänen tyhmyyteen ei liittynyt, sen sijaan hän ei ollut erityisen sopiva taloudellisten asioiden käsittelyyn muutoinkaan enemmän taiteilijasieluna. Mutta se varsinainen syy oli luottamuksen menettäminen. Se on välttämätöntä hyvän hallinnon toteutumisen edellytys ja luottamuksen välttämätön edellytys on avoimuus.

Myös taktiikka vanhan kaupungin kaavassa

Tähänkin avoimuuden näkökulmaan on toinen - ikävä kyllä useinkin politiikkaan - liittyvä toimintamalli. Pääministeri **Mauno Koivisto** sanoi, että hänen varjeltava oman perimmäisen näkemyksen kertomista, ettei toisten sen vuoksi pidä ruveta asioita puolustamaan tai vastustamaan. Eräs tällainen kysymys tulee mieleeni omalta kohdaltammekin. Isäni, joka oli yleensä ”kaikessa kieroudessaan melko suora mies”, kuten hän joitakin kanssaveljiä kuvaili, totesi Naantalın vanhan kaupungin kaavaa laadittaessa, että nyt ei kerrota, mitä me siitä tykätään. Sen mukaan tie Tavastinmäkeen olisi kulkenut Rönholmin perikunnan tontin Torikatu 3 yli monen metrin penkereellä ja se olisi tietenkin pilannut hänen ja minun lapsuudenkodin. Kaava kaatui sitten muiden masinoimaan yleiseen vastustukseen, kuten tiedämme. Kisaus tehdä kiusaa ei päässyt ohjaamaan päätöksentekoa.

Politiikka on myös joukkuepeliä varsinkin seurakunnan kanssa neuvoteltaessa.

Naantali havitteli pitkään Kailon saarta. Ensimmäinen aloite **Heikki Naulasen** tekemänä on vuodelta 1927. Kailo tuli kaupungin omistukseen vuonna 1977 monimutkaisien tapahtumaketjun seurauksena. Seurakunta halusi laajentaa hautausmaata joko nykyiseen tai uuteen paikkaan. Hautausmaa vaatii siis maata ja kaavaa. Tästä syntyi sauma kaupungille todeta, että me taas puolestaan haluamme Kailon. Pattitilanne ratkaistiin niin, että seurakunnalle kaavoitettiin Hakapelto ja Kailo vaihdettiin Soiniemeen. Mitään ei olisi aikaan saatu, elleivät kaupungin edustajat neuvotteluissa olisi olleet tiukkoja, kiven kovia. Seurakunnan sankarit iskivät salkut kiinni ja poistuivat, mutta **Eero Sutinen** ei liikahtanut monista maanitteluista ja painostusyrityksistä huolimatta. Kun oli sovittu taktiikasta, niin siitä pidettiin kiinni, vaikka hän joutui toimimaan omia hengenheimolaisiaan vastaan. Arvelisin, että tällä hetkellä kaikki ovat tyytyväisiä, vaikka kirkon kirouksiakin tuolloin aikanaan kuultiin ja vaikka paikalle raahattiin itse suursatraappi **Urpo Rastimo** Turun seurakunnista.

Musiikkijuhlat tulivat lehmänkaupalla

Politiikka on myös kaupankäyntiä. Lehmäkaupoista puhutaan ja on niitäkin tehty. Naantalın Musiikkijuhlien synnystä on monta kuvausta. **Arto Noras** on aloitteen tekijä, mutta se, että kaupunki tuli mukaan on pitkälti Eero Sutisen taktisen silmän ansiota. Reippaasta oikeistolaisuudestaan huolimatta häneen luotettiin demareiden keskuudessa esim. aiemmin kerrotuista sysistä. Hän on musiikkimies ja hän piti Arton ideaa hyvänä ja pyysi meitä harkitsemaan, että voisimmeko mekin tulla mukaan korkeakulttuuriseen projektiin. Eihän meidän kannattajakunta kamarimusiikkia pitänyt omanaan ja totta kai rahan sijoittamine ulkopuolelta tuleviin taiteilijoiden palkkioihin ja epävarmoihin lipputuloihin ei innostanut Työväenyhdistyksen väkeä. Mutta kun Epa lupasi, ettei muiden kulttuuririentojen avustuksia vähennetä vaan niitä nostetaan Musiikkijuhlien myötä, olimme me valmiit lähtemään mukaan. Taustalla oli erityisesti meidän elokuvateatterimme Kino ja sen avustaminen. Se oli lehmänkauppa, jota ei dokumentoitu, sillä se perustui koeteltuun luottamukseen ja josta ei ole ollut vahinkoa pikemminkin päinvastoin.

Niiskun lentohärveli hiljaisuuden tärveli

Kailon silta rakennettiin nuorten työllisyystyönä ja se onkin oivallinen aasinsilta Muumimaailmaan. Muumimaailman Naantaliin tulo on osoitus päätöksenteon nopeudesta ja joustavuudesta. Mutta aina kaikki ei ole ihan sitä miltä näyttää, sillä päätösten aikaansaamisen kannalta on viisasta, että mahdollisimman moni tuntisi itsensä idean isäksi tai äidiksi tai ainakin hyväksi kummiksi. Kuten kaikki muistamme, oli Muumimaailma menossa Ruissaloon. Kenellekään ei ollut yllätys, että Turku ei saanut päätöksiä tehdyksi omaksi ja meidän onneksemme. Olikin selvää, että Naantalia aihe kiinnosti ja Naantali kiinnosti Muumimaailman puuhamiehiä. Kaupunginjohtaja **Jorma Kallio** oli idearikas mies ja hänen aloitteellisuus lisääntyi uuden elämäkumppanin myötä. Taas puolestaan Muumimaailman puuhaajilla oli

enemmän ideoit, kuin rahaa, ja niinpä he tarvitsivat rahoitusta. Kun olin silloin säästöpankkiympyröissä ja sitä kautta minulta kyseltiin, että miten Naantalia tulisi lähestyä. Ohjeeni oli, että kaupunginjohtaja on oikea kanava. Kaksi tärkeää asiaa löysivät toisensa ja kriittinen massa syntyi.

Jorma Kallion innostus lisäsi tietenkin se, että Muumimyyvälän päästiin tarjoamaan tilat parhaalta mahdolliselta paikalta eli Tavastin Tapaksen nykyisen Valborgin tilat vuokrattiin tarkoitukseen ja tarinan lopun täällä olijat sitten tietävätkin.

Muumimailman tuloa vastustettiin naantalilaisten keskuudessa voimakkaasti, mutta silloin vielä päättäjät uskalsivat kuka mistäkin syystä tehdä rohkeita päätöksiä. Muumimailmaa pidetään Naantalin ja koko Turun seudun yhtenä onnistuneimmista matkailuinnovaatioista. Näin vahvistui Turun matkailusihteerin **Pertti Paasion** tokaisu, että Naantali on Turun paras matkailukohde.

Suuri itäinen naapurimme

Tästä pääsenkin joustavasti Naantalin kaikkien aikojen suurimpaan kysymykseen eli suhteeseemme suureen itäiseen naapuriimme eli Turkuun. Turku on useaan otteeseen halunnut nielaista tai hävittää Naantalin itsenäisenä toimijana. Perustelut ovat vaihdelleet: Naantali **haittasi** aikoinaan 1700 luvulla joustavalla tullipolitiikalla Turun etuja, sitten tuli Neste 1950-luvulla jolloin Naantali oli **liian pieni** hoitamaan isoa yritystä ja sen tarpeita ja nyt tämä viimeinen vaihe on perustunut näkemykseen, että Naantalilla **kuorii kermaa** houkuttelemalla hyviä veronmaksajia ja jättäen taakaksi koettavat ihmiset Turun kontolle. Tämä viimeinen vaihe on tietenkin lavastettu kaupunkiseudun kilpailukykyä ja vetovoimaa sekä tehokkuutta lisääväksi valtiohallinnon Paras-hankkeen tavoitteeksi toimenpiteeksi. Viimeisin muistutus Turun todellisista aikeista saatiin Mikko Pukkisen läksiäishaastattelussa, nyt idean nimi oli **Uus Turku**. Juuri tänään kokoontuneen Varsinais-Suomen liiton hallituksen kokouksessa tulini vakuuttuneeksi, että vireillä oleva yhteistyön selvityshenkilöstä toivotaan kuntarakenteen eli liitosten puolustajaa. Mehän olemme olleet sitä mieltä, että seudun tulisi seistä omilla jaloillaan luottamatta vieraan apuun.

Yhteistyö tuottaa ja Naantali itsenäisenä tuo lisäarvoa seudulle

Naantali ei ole siis innostunut Suur- eikä Uus- Turusta, sillä ainakin toistaiseksi Naantalin tarjoamat palvelut ovat olleet vähintään yhtä laadukkaita kuin mitä Turusta on saataville ja sen lisäksi ne ovat lähellämme. Myöskään kustannussäästöjä emme ole nähneet saavutettavan byrokratian suuruutta lisäämällä. Sen sijaan olemme kaikissa yhteyksissä olleet valmiit yhteistyöhön niillä alueilla, joissa yhteistoiminta tuottaa kustannussäästöjä ja parantaa palveluja. Esimerkkinä on nyt hyvä mainita Turun seudun kaukolämpöyhteistyö, josta laskelmiemme mukaan on seutukunnalle koitunut. 200 miljoonan euron säästöt. Tämä on hieno mainita tänään, kun IVO- Fortumin Naantalin voimalaitos, joka on näytelty keskeisintä roolia tässä kuviossa, on täyttämässä 50 vuotta.

Saaristo Naantali oli solidaarinen nokitus

Me hyväksyimme Rymättylän aloitteesta kuntaliitoksen pari vuotta sitten. Nykyinen Saaristo-Naantali on vastaus niille, jotka väittävät Naantalin itsekkäästi kieltäytyvän Turun tarjouksista. Onhan tietenkin selvää, että Kanta-Naantalille alueiden kasvaminen on jo merkinnyt ja tulee merkitsemään lisääntyviä kustannuksia ja korkeampaa verotuksen tasoa. Tämä on siis meidän arkipäivän solidaarisuutta ja uskomme pidemmällä tähtäimellä tähän liitokseen liittyvän yhteiseksi eduksi kääntyviä mahdollisuuksia. Keskeinen kysymyksemme onkin hoitaa meri ja vedet sellaiseen kuntoon, että tulevaisuuden mahdollisuudet turvataan.

Miten pärjäämme tulevaisuudessa

Olen tämän puheen aikana nostanut esille muutamia Naantalin menestystekijöitä. Nesteen sijoittuminen on ollut tärkein onnenpotku meille eikä Fortumin voimalaitoksen merkitystä pidä aliarvioida. Molemmat ovat nyt niin ikänsä kuin maailman vallitsevien trendien vuoksi käännekohdassa. Yli 50 vuoden ikä on teknologisessa kehityksessä pitkä aika ja vain uudistumiskyky on voinut pitää laitokset pelissä näinkin kauan. Kiitos siitä kuuluu yhtiöiden henkilökunnalle ja johdolle. Sen sijaan vaikeammaksi kysymykseksi on nousemassa ilmaston lämpenemisen uhkan torjunta. Vaaditaan, että fossiilisten polttoaineiden käyttöä tulee vähentää jopa rajoittaa. Se on suuri uhka Naantalin tärkeimmille teollisuuslaitoksille. Voimmeko me olla ja osaammeko me olla kunnallisina päättäjinä tukemassa yhtiöiden suuntaamista siten, että toiminnan jatkumahdollisuudet tulevat turvatuksi, on meidän jokerikysymyksemme. Luulen, että aikoja, joita elämme, tullaan vertaamaan 1950-lukuun. Viisas liittoutuminen ja rohkea tuki toivat hyviä tuloksia tuolloin ja voisin arvella, että samantyyppistä vaikkakin erilaista uudistuskykyä tarvitaan tänään ja huomenna.

Kunnallisen jaotuksen muutoksiin eli kuntaliitoksiin suhtaudutaan joko laajennushaluisesti tai itsenäisyyttä korostaen. Edellä mainitsin perusteita Naantalin olemassaololle: Tästä eteenpäin Naantalin on huolehdittava siitä, että itsenäinen Naantali tuottaa suurempaa lisäarvoa seudulle kuin Turun kaupungin osana. Tässä joudutaan lähelle Kekkonen ulkopoliittikan ideaa olla niin syvällä yhteistyössä aina kun se edullista meille, mutta myös silloin kun siitä ei ole meille haitta, mutta on muille hyötyä.

Olen katsellut mennyttä aikaa ja kertonut kokemuksistani ensisijaisesti siksi, että poliittiset ja yhteiskunnalliset prosessit ovat luonnollisesti ajankohdasta riippuvaisia, mutta aika usein sittenkin hyvin samanlaisia. Teknologiat muuttuvat, rahan määrä ja laatu voi olla toisenlainen. Yhteiskunnalliset olosuhteet ja ilmapiirit vaihtelevat melkein pä kuin ilmajuhat. Nykyisin on tapana väittää, että aatteilla, ideologioilla on vähemmän merkitystä ja että kaikki samankaltaistuu, yhdenmukaistuu. Ja se on luonnollista, jos kehityksen kulkua arvio vaikkapa vain tämän tarinani aikajänteellä, monet puutteet ovat poistuneet ja vastakkainasettelut muuttuneet. Mutta päätöksenteko on, kuten olen yrittänyt kertoa kovin inhimillistä ja siksi laulun sanoin kysynkin: Muuttuuko ihminen ja mihin suuntaan? Arvelen, että tuskin kovin paljon. Siksi menneenkin tuntemisesta voi olla hyötyä.

Toivo Pekkanen kirjoitti Tehtaan Varjo kirjansa lopussa :

”Hänen tehtävänään elää täällä maailmassa ja ottaa osaa sen iloon ja suruun ja kasvaa suuremmaksi kuin hänen isänsä oli ja nähdä pitemmälle kuin hänen isänsä näki.”

Nämä viisaat sanat pyörivät aika usein ajatuksissani omaakin elämää ja toimintaani ajatellen. Muodollisesti olen saanut enemmän koulutusta ja kotinurkissa hyvin viihtynyttä isääni laajempaa kosketuspintaa maailmaan, sillä olen saanut katsella asioita ja toimia paljon Naantalin ulkopuolella. Nyt jopa valtuustokokemuksessakin olen hänen tasolla. Mutta näenkö pitemmälle, kuin hän näki, siitä en ole olenkaan varma, sanottakoon vuosi vuodelta epävarmempi.

Ensinnäkin kehitys on tietenkin suhteellista. Taaksepäin katsoessa voi ajatella niin, että kaikki oli jotenkin niin selvää ja ymmärrettävää; Nyt kun tiedämme mitä on tapahtunut. Sen sijaan muutokset olivat tuolloinkin suuria niin kuin nytkin ja ennustettavuus ei ole koskaan ollut kovin helppoa. Epävarmuus on ihmisen osa. Eli tässä suhteessa emme juurikaan voi väittää, että pitkänäköisyys olisi lisääntynyt. Tiettyjen monimutkaistuneiden prosessien ja kommunikaatioiden nopeutesten seurauksena riippuvuutemme on

sekä kasvanut, että muutoksen aallot kulkevat tsunamin lailla.

Aina hyvä muistaa Ihmisen näkökenttään mahtuvat vain tietyt asiat eikä perspektiivin laajuus lisää tarkkuutta eikä sävyjä ja mikä merkittävintä ihmisen mielen ulottuvuus ei ole projisoitavissa ei janalle eikä tasolle ei kolmeen eikä neljään ulottuvuuteen, vaan siinä paljon enemmän vektoreita. Ihmisen tajunta oma kovalevyimme on mahtava, mutta kuitenkin rajallinen. Purukumia pystymme syömään ja kävelemään ja puhumaan ja katsomaan, mutta rajat ovat kuitenkin nopeasti edessämme

Tällä haluan myös sanoa, että ei pidä väheksyä mennyttä toiminta eikä ole aihetta ylenkatso tietoon perustumatonta viisautta.

Päätöksenteon kannalta – asia jota tässä olen yrittänyt kuvata – on mielestäni tärkeintä uskaltaa vastaanottaa niin vanhoja kuin uusia tietoja ja näkemyksiä. Pitää olla avoin ja voittaa pelkonsa ja luottaa omaan harkintakykyynsä ja muistaa, että päätöksenteko on sekä oikeus, että velvollisuus. Tämä ei tarkoita itsekästä yksisilmäisyyden ihannoitua, mutta tämä tarkoittaa, että ikuisen oikean etsiminen voi olla huonompaa politiikka, kuin erehdyksen tekeminen. Poliitikassa selkävoitot voivat tuottaa tyydytystä, mutta useasti ne tuottavat vain harmia perässä tulevana päivinä.

Silläkin uhalla, että tule syytetyksi pateettisuudesta haluaisin lopettaa tarinani muistuttamalla kultasen säännön viisaudesta, jonka tunneimme Jeesuksen kehotuksena: **"Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille"** ^[1]. tai ehkä meidän täkäläiseen puhe- ja toimintatyyliin sopii samaa tarkoittava [Buddhan](#) opetus paremmin **"Älä tee muille mitään, mitä et haluaisi itsellesi tehtävän"**